

Školska knjižnica u funkciji odgoja

XVI. okrugli stol za školske knjižnice

Programska knjižica

ORGANIZATORI SKUPA

Hrvatsko knjižničarsko društvo
Sekcija za školske knjižnice

SUORGANIZATORI SKUPA

Knjižničarsko društvo Rijeka
Gradska knjižnica Rijeka

ORGANIZACIJSKI ODBOR

Jasenska Pleško
Sara Semenski
Madlen Zubović
Anja Kučan Buterin
Anita Pešut
Sandra Vidović
Marija Miletić
Ksenija Sobotinčić Štropin

PROGRAMSKI ODBOR

Jasenska Pleško
Sara Semenski
Anja Kučan Buterin
Tatjana Šijaković Katarinček
Martina Vujnović
Adriana Turić Erceg
Nataša Mesić Muharemi

MODERATORICE

Madlen Zubović
Sandra Vidović

Anita Pešut
Marija Miletić
PROGRAM

9:00 – 9:15
Pozdravni govori

Predsjednica Hrvatskog knjižničarskog društva – Jasenka Pleško
Predsjednica Knjižničarskog društva Rijeka – Anja Kučan Buterin
Predsjednica Sekcije za školske knjižnice – Nataša Mesić Muharemi
Ravnatelj Gradske knjižnice Rijeka – Niko Cvjetković

PREDAVANJA

9:15 – 10:00 Doprinos školskih knjižnica razvoju kritičkog mišljenja
doc. dr. sc. Iva Buchberger, Filozofski fakultet u Rijeci, Odsjek za pedagogiju

10:00 – 10:45 Školska knjižnica - najdraže mjesto dobrom, ali savršeno mjesto za osrednjeg čitatelja
doc. dr. sc. Maja Kelić, prof. logoped, Sveučilište u Rijeci, Fakultet za logopediju

10:45 – 11:30 Školske knjižnice: središta učenja i osnaživanja budućih generacija
doc. dr. sc. Alica Kolarić, Odjel za informacijske znanosti, Sveučilište u Zadru

11:30 – 12:15 Čitanjem do empatije: važnost priča za emocionalni i socijalni razvoj
mr. sc. Emica Calogjera Rogić, Naklada Ljevak

12:15 – 13:00 Možemo li zaštititi djecu i obitelji u online prostoru kroz resurse odgojno-obrazovnog sustava?
Nedjeljko Marković, dipl. soc. radnik, predsjednik udruge Pragma

13:05 – 13:30 STANKA

PRIMJERI DOBRE PRAKSE

13:30 – 13:45 Knjižnica bez granica: zavičaj slobode i propitkivanja

Gordana Rešicki Degoricija, Tehnička škola Kutina

13:45 – 14:00 Kreativna čitanja u školskoj knjižnici - prostor za razvoj empatije, solidarnosti i društvene odgovornosti

Mona Othman, OŠ Ivana Rabljanina, Rab

14:00 – 14:15 U knjižnici rastemo dok radimo ono što volimo

Mirela Tuhtan, OŠ "Drago Gervais", Brešča

14:15 – 14:30 Kruženje znanja - "zeleni" odgoj u školskoj knjižnici

Ana Sudarević, OŠ Dubovac, Karlovac; dr. sc. Jasna Milički, OŠ Marija Bistrica, Marija Bistrica

14:30 – 14:45 Sigurna luka za misli koje "strše"

Ana Šebo Glibušić, OŠ Frana Krste Frankopana, Osijek; Tihana Starčević, Udruga Klikeraj, Osijek

14:45 – 15:00 Radionice literarne biblioterapije u školskoj knjižnici

mr. sc. Maja Cvjetković, Građevinska tehnička škola Rijeka

15:00 – 15:15 Baština kao inspiracija: kreativno buđenje priča

Kristina Varda, Pazinski kolegij, Pazin

15:15 – 15:30 Knjižnica - mjesto susreta i kreativnog druženja

Madlen Zubović, Prometna škola Rijeka; Anita Pešut, Strojarska škola za industrijska i obrtnička zanimanja Rijeka

15:30 – 15:45 Uloga školske knjižnice u izgradnji inkluzivnog odgojnog okruženja

Ksenija Sobotinčić Štropin, OŠ "Klana", Klana i OŠ Pećine, Rijeka; Tanja Šupe, OŠ Pećine, Rijeka

15:45 – 16:00 Društvene igre u školskim knjižnicama kao strategija za razvoj socijalnih i kognitivnih vještina

Nataša Narančić, VI. osnovna škola Varaždin; Martina Plaščak, Strojarska tehnička škola Osijek

16:00 – 16:15 Čitanjem otkrivamo tajne svijeta

Đurđa Ivković-Macut, OŠ Dragojle Jarnević, Karlovac

16:15 – 16:30 Školska knjižnica i odgoj za održivi razvoj

Sanja Galić, III. Gimnazija Osijek

POSTERSKA IZLAGANJA

Provođenje projekata i poticajno ozračje u školskoj knjižnici usmjereno na razvoj samopouzdanja kod učenika

Snježana Kovačević, OŠ Zlatar Bistrica, Zlatar Bistrica

Sašij (bijelo) dugme

Daliborka Pavošević i Sandra Matijević, Elektrotehnička i prometna škola Osijek

Emocionalna avantura kroz čitanje - razvijanje emocionalne i čitalačke pismenosti u školskoj knjižnici

Jasenska Marmilić, OŠ Antuna Mihanovića Petrovsko i OŠ Side Košutić Radoboj

Knjigom oko svijeta - projekt školske knjižnice za poticanje čitanja među mladima u lokalnoj zajednici

Katica Novoselac, OŠ "Vladimir Nazor" Komletinci

Igrom do dostojanstva

Ankica Karakaš Radošević, OŠ Đakovački Selci, Selci Đakovački i OŠ "Silvije Strahimir Kranjčević", Levanjska Varoš

Školska knjižnica – most između tradicionalnog i digitalnog odgoja i obrazovanja
dr. sc. Ivana Brkić Klimpak, OŠ "Antun Mihanović" Slavonski Brod

**Percepcija studenata knjižničarstva o ulozi školskih knjižnica u
odgojno-obrazovnom procesu**

Alta Pavin Banović, Medicinska škola Osijek i Akademija za umjetnost i kulturu u
Osijeku

Timskim radom knjižnice i učionice do sigurnog uspjeha

Nensi Čargonja Košuta, OŠ "Srdoči", Rijeka

Inkluzivni prostori za učenje

mr. sc. Antonija Lujanac, OŠ Dobriše Cesarića, Zagreb

Knjižnica kao siguran prostor: kreativno-terapijski pristup učenicima s teškoćama

Romina Fic, Tatjana Novak, Graditeljska škola Čakovec

Školski knjižničar kao vodič kroz svijet medijske pismenosti

Marija Bratonja, Prva srednja škola Vukovar

Predavanja

Doprinos školskih knjižnica razvoju kritičkog mišljenja

The contribution of school libraries to the development of critical thinking

doc. dr. sc. Iva Buchberger
Filozofski fakultet u Rijeci
Odsjek za pedagogiju
ibuchberger@uniri.hr

SAŽETAK

Rad *Doprinos školskih knjižnica razvoju kritičkog mišljenja* polazi od pretpostavke da treba razvijati kritičko mišljenje učenika te da su ključna mjesta za poticanje njegova razvoja odgojno-obrazovne institucije pa tako i školske knjižnice.

Oko eksplicirane pretpostavke o važnosti razvoja kritičkog mišljenja i odgojno-obrazovnih institucija kao ključnih mjesta njegova razvoja, već dugi niz godina postoji jasan konsenzus kako znanosti i struke tako i obrazovne politike. Ono što u tom suglasju nedostaje je odgovor na pitanje što je zapravo kritičko mišljenje i koji su konkretni načini poticanja njegova razvoja.

Ovaj rad donosi upravo odgovore na navedena pitanja specificirajući školsku knjižnicu kao ključno mjesto.

Zaključuje se da su uz strukturirane programe od presudne važnosti za poticanje razvoja kompetencije kritičkog mišljenja i nestrukturirane, svakodnevne aktivnosti prije svega usmjerene razvoju navike i ljubavi prema čitanju.

KLJUČNE RIJEČI

kompetencija kritičkog mišljenja; odgoj; školska knjižnica; vještina čitanja

SUMMARY

The paper *The Contribution of School Libraries to the Development of Critical Thinking* is based on the assumption that fostering students' critical thinking is essential, and

that educational institutions—school libraries included—represent key places for its development.

For decades, there has been broad consensus among scholars, practitioners, and educational policymakers regarding both the significance of critical thinking and the role of educational institutions as central environments for its development.

What remains unresolved within this consensus, however, is the question of how critical thinking should be defined and through which concrete strategies its development may be effectively promoted.

This paper addresses these issues, designating the school library as a key site.

It concludes that, alongside structured programs, unstructured, everyday activities—particularly those oriented toward nurturing the habit of and affection for reading—are of vital importance for advancing the competence of critical thinking.

KEYWORDS

critical thinking competence; education; reading skills; school library

Školska knjižnica – najdraže mjesto dobrom, ali savršeno mjesto za osrednjeg čitatelja

The school library – a favorite place for good readers, but a perfect place for mediocre readers

doc. dr. sc. Maja Kelić prof. logoped
Sveučilište u Rijeci
Fakultet za logopediju

SAŽETAK

Poremećaj čitanja i pisanja kao dio specifičnog poremećaja učenja jedan je od najčešćih razvojnih poremećaja s prevalencijom od približno 7 posto učenika. Dakle, može se pretpostaviti da će svaki razred imati bar jednog učenika sa specifičnim poremećajem čitanja. No, znatno je više učenika koji ne ovladaju čitanjem u skladu s očekivanjima i završavaju treći razred s neautomatiziranim čitanjem koje je nedovoljno brzo i nedovoljno točno, a što posljedično dovodi do teškoća razumijevanja pročitano. Dio ovih učenika može značajno napredovati ako su osigurani primjereni programi podrške te im je pružena pravovaljana intervencija.

Važnu ulogu u ovakvim programima može imati školska knjižnica. U znanstvenoj i stručnoj literaturi u području poremećaja i teškoća čitanja i pisanja, ali i nizu stranih strateških dokumenata, pravilnika i zakona dugi je niz godina prisutan model 'odgovora na intervenciju'.

Ovaj model ne podrazumijeva posebnu, točno određenu metodu, terapiju niti model podučavanja, već proces kojemu je cilj usmjeriti obrazovne resurse prema intervencijskom pristupu s najboljim učinkom i prema sustavnoj i stalnoj evaluaciji. Na taj se način osigurava da što veći broj učenika ovlada čitanjem u skladu s očekivanjima obrazovnog sustava.

Školska knjižnica i knjižničari često imaju središnje mjesto u modelu 'odgovora na intervenciju' u svojoj školi.

Model 'odgovora na intervenciju' u Hrvatskoj nije sustavno uspostavljen, ali prvi koraci su učinjeni projektima Fakulteta za logopediju Sveučilišta u Rijeci.

KLJUČNE RIJEČI

poremećaj čitanja i pisanja; model "odgovora na intervenciju"; školska knjižnica

SUMMARY

Reading and writing disorder as part of a specific learning disorder is one of the most common developmental disorders with a prevalence of approximately 7 percent of students. Therefore, it can be assumed that each grade will have at least one student with a specific reading disorder. However, there are significantly more students who do not master reading in accordance with expectations and finish the third grade with non-automated reading that is not fast enough and not accurate enough, which consequently leads to difficulties in understanding what is read. Some of these students can make significant progress if appropriate support programs are provided and they are provided with valid intervention.

The school library can play an important role in such programs. In the scientific and professional literature in the field of reading and writing disorders and difficulties, but also in a number of foreign strategic documents, regulations and laws, the 'response to intervention' model has been present for many years.

This model does not imply a specific, precisely defined method, therapy or teaching model, but rather a process aimed at directing educational resources towards the intervention approach with the best effect and towards systematic and continuous evaluation. In this way, it is ensured that as many students as possible master reading in accordance with the expectations of the education system.

The school library and librarians often have a central place in the 'response to intervention' model in their school.

The 'response to intervention' model in Croatia has not been systematically established, but the first steps have been made by projects of the Faculty of Speech Therapy, University of Rijeka.

KEYWORDS

reading and writing disorder; "response to intervention" model; school library

Školske knjižnice: središta učenja i osnaživanja budućih generacija

School libraries: centers of learning and empowerment of future generations

doc. dr. sc. Alica Kolarić
Sveučilište u Zadru
Odsjek za informacijske znanosti

SAŽETAK

U današnjem povezanom svijetu koji se brzo mijenja, svijetu koji je obilježen rastućim zahtjevima za pismenošću, tehnološkim napretkom i globalnim izazovima, obrazovni sustavi trebali bi pripremiti učenike za cjeloživotno učenje. Učenici trebaju razvijati sposobnost kritičkog i samostalnog razmišljanja, trebaju se moći snalaziti se u medijskim, međukulturnim i tehnološkim kontekstima te donositi odgovorne odluke.

U tom procesu školske knjižnice postaju ključna središta učenja, pružajući pristup znanju, razvijajući čitalačke i obrazovne kompetencije te osiguravajući ravnopravan pristup resursima svim učenicima, bez obzira na društveno-ekonomski status.

IFLA-in i UNESCO-ov manifest 2025 za školske knjižnice naglašava višestruke zadaće knjižnica: poticanje trajnih čitateljskih navika, promicanje uživanja u čitanju, razvijanje sposobnosti vrednovanja i korištenja informacija, omogućavanje stvaralačkog iskustva te promicanje slobode mišljenja i pristupa informacijama. Školske knjižnice tako osnažuju učenike da postanu kritički mislioci, kreativni istraživači i odgovorni građani.

Okvir za školske knjižnice za 21. stoljeće identificira pet središnjih točaka na koje se školske knjižnice trebaju usmjeriti: čitanje, istraživanje, suradnju, učenje i praktični rad (Loh, Wong i Wong, 2024). Knjižnice podržavaju čitanje kroz raznovrsne zbirke, istraživanje tiskanih i digitalnih izvora, suradnju u timskom radu i projekte te učenje i praktični rad u ugodnim prostorima i programima iskustvenog učenja. Pritom je važna kontinuirana evaluacija resursa, prostora i programa što osigurava njihovu učinkovitost. Na kraju, školske knjižnice nisu samo mjesta knjiga – one su živa središta koja oblikuju angažirane, kreativne i odgovorne pojedince sposobne mijenjati svijet oko sebe.

KLJUČNE RIJEČI

cjeloživotno učenje; školske knjižnice; okvir za školske knjižnice

SUMMARY

In today's rapidly changing, interconnected world, marked by growing literacy demands, technological advances and global challenges, education systems should prepare students for lifelong learning. Students need to develop the ability to think critically and independently, to navigate media, intercultural and technological contexts and to make responsible decisions.

In this process, school libraries become key learning centers, providing access to knowledge, developing reading and educational competencies, and ensuring equal access to resources for all students, regardless of socio-economic status.

The IFLA and UNESCO Manifesto 2025 for School Libraries emphasizes the multiple tasks of libraries: encouraging lifelong reading habits, promoting the enjoyment of reading, developing the ability to evaluate and use information, facilitating creative experiences, and promoting freedom of thought and access to information. School libraries thus empower students to become critical thinkers, creative researchers, and responsible citizens.

The Framework for School Libraries for the 21st Century identifies five focal points that school libraries should focus on: reading, research, collaboration, learning, and hands-on work (Loh, Wong, & Wong, 2024). Libraries support reading through diverse collections, researching print and digital resources, collaborating in teamwork and projects, and learning and hands-on work in comfortable spaces and experiential learning programs. It is important to continually evaluate resources, spaces, and programs to ensure their effectiveness. Ultimately, school libraries are not just places for books—they are living centers that shape engaged, creative, and responsible individuals capable of changing the world around them.

KEYWORDS

lifelong learning; school libraries; framework for school libraries

Čitanjem do empatije: važnost priča za emocionalni i socijalni razvoj

Reading Our Way to Empathy: The Importance of Stories for Emotional and Social Development

mr. sc. Emica Calogjera Rogić
Naklada Ljevak
ecalogjera@gmail.com

SAŽETAK

Ako nam u današnjem svijetu treba nečega više nego prije, onda je to empatija. Bez empatije nema razumijevanja. Empatija može učiniti veliku razliku u našim životima i svijetu oko nas. Pomaže nam da vidimo, osjećamo i doživljavamo svijet s drugih gledišta.

Emocionalna dobrobit djece jednako je važna kao i njihovo tjelesno zdravlje. Razvoj empatije i emocionalne inteligencije omogućuje djeci i mladima da razviju otpornost kako bi se bolje nosili sa životnim usponima i padovima te razumjeli i doživjeli emocije, osjećaje i gledišta drugih ljudi.

U samo šest jednostavnih koraka učenike možemo naučiti što je empatija i kako empatijom mogu promijeniti svoje živote i svijet oko sebe najbolje. Na primjerima iz svakodnevnog života s kojima se učenici mogu povezati i iz kojih mogu učiti, te na primjerima priča koje potiču empatiju, s učenicima možemo vježbati i razvijati empatiju kroz aktivnosti za poboljšanje razumijevanja empatije.

KLJUČNE RIJEČI

empatija; aktivno slušanje; čitanje za empatiju; emocionalna dobrobit

SUMMARY

If there is one quality the contemporary world requires more than ever, it is empathy. Without empathy, genuine understanding is not possible. Empathy has the potential to significantly influence both individual lives and the broader social context, as it enables us to perceive, experience, and interpret the world from multiple perspectives.

The emotional well-being of children is equally as important as their physical health. The development of empathy and emotional intelligence provides children and young people with the resilience needed to navigate life's challenges, while also fostering the capacity to recognize, comprehend, and respond to the emotions and perspectives of others.

By applying six structured steps, students can be systematically introduced to the concept of empathy and guided to understand how it can positively transform their lives and their communities. Drawing on relatable real-life situations and narrative examples that stimulate empathetic engagement, educators can implement targeted activities designed to strengthen students' ability to practice, develop, and internalize empathy as a crucial social and emotional competence.

KEYWORDS

empathy; active listening; reading for empathy; emotional well-being

Možemo li zaštititi djecu i obitelji u online prostoru kroz resurse odgojno-obrazovnog sustava?

Can we protect children and families online?

Nedjeljko Marković, dipl. soc.
Predsjednik udruge Pragma
markovic@udruga-pragma.hr

SAŽETAK

Rezultati niza istraživanja pokazuju kako su djeca i roditelji zabrinuti zbog utjecaja društvenih mreža na mentalno zdravlje, pojavu online nasilja i seksualiziranih sadržaja, kao i probleme sextinga, lažnih vijesti, dostupnosti pornografskog sadržaja, različitih sredstava ovisnosti, poput online kockanja ili nabavke droga i/ili alkohola. Kroz izlaganje će biti prikazan dio aktivnosti i rezultati rada Pragme u unaprjeđenju roditeljskih znanja u području prevencije štetnih ponašanja, a posebno će biti istaknuta važnost medijske pismenosti, promocija pozitivnog roditeljstva, socio-emocionalnog učenja te međusektorska suradnja u prevenciji.

KLJUČNE RIJEČI

Prevencija nepoželjnih ponašanja; pozitivno roditeljstvo; socio-emocionalno učenje; online; zaštita djece

SUMMARY

The results of a series of studies show that children and parents are concerned about the impact of social networks on mental health, the emergence of online violence and sexualized content, as well as the problems of sexting, fake news, the availability of pornographic content, various means of addiction, such as online gambling or the

purchase of drugs and/or alcohol. The presentation will present some of the activities and results of Pragma's work in improving parental knowledge in the field of preventing harmful behaviors, and will particularly highlight the importance of media literacy, the promotion of positive parenting, socio-emotional learning, and intersectoral cooperation in prevention.

KEYWORDS

Prevention of undesirable behaviors; positive parenting; socio-emotional learning; online; child protection

Primjeri dobre prakse

Knjižnica bez granica: zavičaj slobode i propitkivanja

Library Without Borders: Homeland of Freedom and Questioning

Gordana Rešicki Degoricija
Tehnička škola Kutina
gordana.tsk@gmail.com

SAŽETAK

Školska knjižnica je prostor prenošenja znanja, ali i prostor svakodnevnog življenja – bez granica u temama, identitetima i pitanjima. U svom izlaganju predstaviti ću rad srednjoškolske knjižnice Tehničke škole Kutina u kojoj se sustavno gradi prostor slobode izražavanja, kritičkog mišljenja, građanskog i ekološkog odgoja te aktivnog sudjelovanja u životu zajednice.

Kroz projekte Demokratsko procijepljenje, Mala moslavačka slobodna knjižnica, Moslavina je više, Moslavina – razgovarati s drvećem, Moslavina – učionica ispod zvijezda, Kalje alu bajaš -romska knjižnica u nastajanju itd. s učenicima se istražuje zavičajna povijest, književnost, prirodna i kulturna baština, razvija se ekološka svijest te njeguje odgovornost prema prostoru življenja. Povezivanjem i suradnjom s kulturnim institucijama, udrugama i inicijativama, knjižnica postaje i mjesto lokalnog aktivizma – od borbe za proglašenje Moslavačke gore UNESCO geoparkom do otpora planiranoj regionalnoj spalionici otpada.

Posebna pažnja posvećena je stvaranju inkluzivnog prostora za sve učenike i članove zajednice, bez obzira na njihovu pripadnost ili identitet. Kroz projekte Romska knjižnica u nastajanju te inicijativi za knjižnične sadržaje za LGBTIQ+ populaciju, školska knjižnica afirmira različitosti i potiče poštivanje temeljnih ljudskih prava.

U takvoj knjižnici nema tabu tema. Sve je podložno propitivanju – i autoriteti, i navike, i javna prešućivanja. Vjerujem da upravo u takvom prostoru – otvorenom, slobodnom i ukorijenjenom u zajednicu – odgajamo mlade ljude koji ne samo da čitaju knjige, nego i aktivno sudjeluju u stvaranju svoje vlastite budućnosti.

KLJUČNE RIJEČI

knjižnica; zavičaj; zajednica; sloboda; inkluzija

SUMMARY

The school library is a space for knowledge transfer and everyday life, without boundaries in topics, identities, or issues. In my presentation, I will discuss the work of the Technical School of Kutina's secondary school library, which systematically fosters freedom of expression, critical thinking, civic and ecological education, and active community participation.

Through projects such as Democratic Vaccination, the Small Moslavina Free Library, Moslavina Is More, Moslavina: Talking to Trees, Moslavina: Classroom Under the Stars, and Kalje Alu Bajaš: Roma Library in the Making, students research their local history, literature, and natural and cultural heritage. They also develop ecological awareness and cultivate responsibility toward their living space. By collaborating with cultural institutions, associations, and initiatives, the library becomes a hub for local activism, from advocating for the designation of Moslavačka Gora as a UNESCO Geopark to opposing the construction of a regional waste incinerator.

The library pays special attention to creating an inclusive space for all students and community members, regardless of their affiliation or identity. Through projects such as the Roma Library in the Making and initiatives for library content for the LGBTIQ+ population, the school library affirms diversity and encourages respect for fundamental human rights.

In such a library, no topic is off-limits. Everything is subject to questioning—both authorities and habits and public silences. I believe that it is in such an open, free, and community-rooted space that we raise young people who not only read books but also actively participate in creating their own future.

KEYWORDS

library; homeland; community; freedom; inclusion

Kreativna čitanja u školskoj knjižnici - prostor za razvoj empatije, solidarnosti i društvene odgovornosti

Creative Reading in the School Library – A Space for Developing Empathy, Solidarity, and Social Responsibility

Mona Othman
OŠ Ivana Rabljanina, Rab
munaothman@gmail.com

SAŽETAK

U vrijeme kada su društvene nepravde, isključenost i nesnošljivost sve prisutnije u društvu i javnom prostoru, (školska) knjižnica postaje neprocjenjiv odgojni resurs – prostor dijaloga, slobodnog mišljenja i propitkivanja dominantnih znanja i narativa. Ovaj primjer dobre prakse temelji se na iskustvu rada u osnovnoškolskoj knjižnici gdje se na sastancima knjižničnoga kluba različitim kreativnim čitanjima književnih tekstova (posebno onih s temama različitosti, ljudskih prava i ekologije i najčešće slikovnica) potiče učenike na kritičko promišljanje, preispitivanje stereotipa i aktivno uključivanje u zajednicu. Teorijsku podlogu ovog pristupa čine kritička pedagogija Paula Freirea te promišljanja Nataše Govedić o čitanju kao emancipatorskoj praksi. Različitim metodama čitanja, među kojima najčešće dominira dramsko ili scensko čitanje (naglas), učenike se potiče na preispitivanje sadržaja, uočavanje stereotipa, razumijevanje različitih perspektiva i osjetljivost za probleme društvene (ne)pravde. Književni tekst služi kao polazište za raspravu, zajedničko promišljanje i kreativno izražavanje, a školska se knjižnica pozicionira kao prostor učenja koji njeguje kritičku svijest, povezanost i aktivno sudjelovanje učenika u školskoj i široj društvenoj stvarnosti.

KLJUČNE RIJEČI

kreativna čitanja; socijalna osjetljivost; kritička pedagogija; društvena odgovornost

SUMMARY

In an era marked by growing social injustices, exclusion, and intolerance within society and public spaces, the (school) library emerges as an invaluable educational resource—a space that fosters dialogue, free expression, and critical examination of dominant knowledge and narratives. This case study draws on experiences from an elementary school library, where library club meetings use various creative approaches to reading literary texts—particularly picture books addressing themes of diversity, human rights, and ecology—to encourage students' critical thinking, challenge stereotypes, and promote active community engagement. The theoretical framework underpinning this approach is rooted in Paulo Freire's critical pedagogy and Nataša Govedić's concept of reading as an emancipatory practice. Employing diverse reading strategies, especially dramatized or performative reading aloud, students are guided to critically analyze content, recognize stereotypes, appreciate multiple perspectives, and develop sensitivity to issues of social justice and injustice. Literary texts thus serve as a catalyst for discussion, collective reflection, and creative expression, positioning the school library as a vital learning environment that nurtures critical awareness, social connectedness, and active participation in both school and broader social realities.

KEYWORDS

creative readings; social sensitivity; critical pedagogy; social responsibility

U knjižnici rastemo dok radimo ono što volimo

In the library, we grow while doing what we love

Mirela Tuhtan
OŠ Drago Gervais, Brešca
mirela.tuhtan@skole.hr

SAŽETAK

Školska knjižnica odavno nije samo prostor za posudbu knjiga, već zauzima značajno mjesto u odgoju i obrazovanju djece. Kroz izvannastavnu aktivnost Pričotragači, provedenu u školskoj 2022./23. godini s učenicima 4. razreda OŠ "Drago Gervais" Brešca, knjižnica je postala središte za razvoj čitalačkih, istraživačkih, socijalnih i kreativnih vještina. Učenici su sudjelovali u aktivnostima koje su oblikovane prema njihovim interesima (iskazanima u anketi na prvom susretu) što je omogućilo razvoj njihove osobnosti i samopouzdanja.

Na temelju učeničkih odgovora pripremljene su tematske cjeline kao što su: kućni ljubimci, svemir, običaji i hobiji, a najzanimljivija cjelina učenicima je bila "Uživam u hobijima", kada su predstavili svoje interese i kroz samostalno osmišljene aktivnosti uključili ostale. Na taj je način knjižnica postala mjesto gdje učenici razvijaju odgovornost, suradničke vještine i socijalnu angažiranost.

Uključenost roditelja doprinijela je razvoju zajedništva između škole i obitelji. Roditelji su sudjelovali u radionici i na završnoj izložbi, gdje su imali priliku vidjeti što i kako su njihova djeca radila u knjižnici. Evaluacija aktivnosti pokazala je veliko zadovoljstvo učenika i roditelja, čime je potvrđena važnost školske knjižnice u odgoju, kreativnom učenju i razvoju pozitivnih vrijednosti.

KLJUČNE RIJEČI

školska knjižnica; izvannastavna aktivnost; učenički interesi; socijalne vještine; kreativnost

SUMMARY

Through the activity "Pričotragači", carried out in the 2022/23 school year with 4th grade students of the elementary school "Drago Gervais" in Brešca, the library has become a center for the development of reading, research, social and creative skills. Students participated in activities that were designed according to their interests (expressed in a survey at the first meeting), which enabled the development of their personality and self-confidence.

Based on the students' responses, thematic units were prepared, for example: pets, space, customs and hobbies... The most interesting unit for the students was "I enjoy in my hobbies", when they presented their interests and included others through independently designed activities. In this way, the library has become a place where students develop responsibility, collaborative skills and social engagement.

Parents participated in the workshop and the final exhibition, where they had the opportunity to see what and how their children worked in the library. The evaluation of the activities showed great satisfaction from students and parents, confirming the importance of the school library in education, creative learning and the development of positive values.

KEYWORDS

school library; extracurricular activities; student interests; social skills; creativity

Kruženje znanja - "zeleni" odgoj u školskoj knjižnici

Circular Knowledge : "Green" Education in the School Library

Ana Sudarević

OŠ Dubovac, Karlovac

ana.sudarevic1@skole.hr

dr. sc. Jasna Milički

OŠ Marija Bistrica, Marija Bistrica

jasna.milicki@skole.hr

SAŽETAK

Školske knjižnice imaju značajnu odgojno-obrazovnu ulogu u razvoju ekološke osviještenosti i promicanju održivog načina života. Kroz organizaciju ciljanih aktivnosti i projekata, kao i međupredmetnu suradnju s nastavnicima, knjižnica potiče učenike na kritičko i odgovorno promišljanje o životnim stilovima u skladu s ograničenjima i mogućnostima prirodnih sustava. Takvim pristupom razvijaju se kompetencije nužne za donošenje odgovornih odluka koje doprinose kvaliteti života pojedinca i zajednice.

Školska knjižnica, kao mjesto otvoreno za suradnju i dijalog, može djelovati i kao obrazovno središte lokalne zajednice – uči od zajednice i istovremeno je obrazuje. Uključivanjem dionika iz zajednice, knjižnica širi obrazovne sadržaje i metode, potiče praktičnu primjenu ciljeva održivog razvoja te stvara poticajno okruženje za različite vrste učenja. Poseban naglasak stavlja se na ulogu knjižničara kao edukatora i motivatora koji potiče učenike na aktivno sudjelovanje u osmišljavanju i provedbi aktivnosti. Kroz takve suradničke i iskustvene pristupe, knjižnica se doživljava kao prostor stvaranja znanja, održivih vrijednosti i aktivnog građanstva. Koncept kruženja znanja vidljiv je i kroz međugeneracijsko prenošenje iskustava – "zeleni" odgoj započinje već u ranoj školskoj dobi, a stariji učenici preuzimaju aktivnu ulogu mentora mlađima, osnažujući pritom vlastite vještine i produbljujući razumijevanje sadržaja.

Cilj izlaganja je prikazati konkretne primjere iz prakse koji ilustriraju kako se teorijska načela održivog razvoja mogu uspješno implementirati u svakodnevni rad školske knjižnice, naglašavajući njezinu ključnu ulogu u "zelenom" odgoju i obrazovanju.

KLJUČNE RIJEČI

ekološka osviještenost; lokalna zajednica; međugeneracijska suradnja; međupredmetna suradnja; održivi razvoj

SUMMARY

School libraries play a significant educational role in developing ecological awareness and promoting a sustainable lifestyle. Through the organization of targeted activities and projects, as well as cross-curricular collaboration with teachers, the library encourages students to think critically and responsibly about lifestyles in line with the limitations and possibilities of natural systems. This approach helps develop the competencies necessary for making responsible decisions that contribute to the well-being of both individuals and the community. The school library, as a place open to collaboration and dialogue, can also function as an educational center for the local community – it learns from the community and educates it at the same time. By involving community members the library expands educational content and methods, encourages practical application of sustainable development goals, and creates a stimulating environment for various forms of learning. Special emphasis is placed on the role of the librarian as an educator and motivator who encourages students to actively participate in the planning and implementation of activities. Through such collaborative and experiential approaches, the library is seen as a place for knowledge creation, sustainable values, and active citizenship. The concept of the circulation of knowledge is also visible through intergenerational transfer of experiences – "green" education begins at an early school age, with older students taking on the role of mentors to younger ones, thereby strengthening their own skills and deepening their understanding of the content.

The aim of this presentation is to present concrete examples from practice that illustrate how the theoretical principles of sustainable development can be successfully implemented in the everyday work of the school library, highlighting its key role in "green" education and learning.

KEYWORDS

ecological awareness; local community; intergenerational cooperation; interdisciplinary cooperation; sustainable development

Sigurna luka za misli koje "strše"

A safe haven for protruding thoughts

Ana Šebo Glibušić
OŠ Frana Krste Frankopana, Osijek
ana.sebo.os@gmail.com

Tihana Starčević
Udruga Klikera, Osijek

SAŽETAK

Daroviti su učenici djeca i mladi s izraženim potencijalima u jednom ili više područja, ali i s posebnim potrebama, kako u intelektualnom, tako i u socio-emocionalnom razvoju. Njihov razvoj nije linearan ni uvijek jednostavan, a tradicionalno obrazovno okruženje često ne odgovara na te specifičnosti. Upravo tu se otvara prostor za djelovanjem školske knjižnice kao nezaobilazne podrške razvoju darovitih.

Školsku knjižnicu ima odgovornost prepoznavanja, njegovanja i odgovaranja na stvarne potrebe darovitih učenika, kako bi osigurala njihov razvoj potencijala i rast osobnosti, motivirala, razvila društvene, kao i emocionalne vještine. Knjižnica je savršeno mjesto unutar škole za navedeno jer omogućuje mirno, poticajno i inspirativno okruženje za rad.

Predavanje je kreirano u suradnji sa psihologinjom Tihanom Starčević iz osječke udruge Klikera. Udrugom koja kroz partnerstva i projekte pruža stručnu podršku odgojno-obrazovnim ustanovama u razvoju njihovih kompetencija i ekspertnosti u obrazovanju darovitih učenika i razvoju njihovih talenata.

Nastojat će se sustavno, pregledno i inovativno iznijeti (neke) moguće načine kako školska knjižnica može odgovoriti na potrebe darovitih i na njih djelovati pozitivno, ne samo literaturom, već i svojim brojnim drugim aktivnostima - poput biblioterapije, dramske, likovne i kreativne ekspresije, kutaka s (logičkim) igrama, izazovima i projektima, kutkom za opuštanje i refleksiju, međuvršnjačkim umrežavanjem i povezivanjem sa svijetom, razvojem emocionalne pismenosti i tako dalje.

Knjižnica je tada mnogo više od prostora tišine i knjiga. Ona može postati sigurna luka za misli koje strše, ideje koje traže izazov i emocije koje traže razumijevanje. Pravilno oblikovane aktivnosti i sadržaji u knjižnici mogu značajno doprinijeti intelektualnoj stimulaciji, ali i socio-emocionalnom rastu i razvoju darovite djece.

KLJUČNE RIJEČI

daroviti učenici; darovitost; potencijal; socio-emocionalni razvoj; sigurno okruženje

SUMMARY

The school library has the responsibility of recognizing, nurturing and responding to the real needs of gifted students, in order to ensure their potential development and personality growth, motivate, develop social as well as emotional skills. The library is the perfect place within the school for this because it provides a peaceful, stimulating and inspiring environment for work.

The lecture was created in collaboration with psychologist Tihana Starcevic from association Klikeraj. An association that, through partnerships and projects, provides professional support to educational institutions in developing their competencies and expertise in educating gifted students and developing their talents.

The aim will be to systematically and innovatively present (some) possible ways in which the school library can respond to the needs of the gifted and act positively, not only through literature, but also through its many other activities - such as bibliotherapy, dramatic, visual and creative expression, zones with (logical) games, challenges and projects, a corner for relaxation and reflection, interpeer networking and interconnection with the world, development of emotional literacy, etc.

The library is then much more than a space of silence and books. It can become a safe haven for protruding thoughts, challenging ideas, and emotions seeking understanding. Properly designed activities and contents in the library can significantly contribute to intellectual stimulation, but also to socio-emotional growth and development of gifted children.

KEYWORDS

gifted students; giftedness; potential; socio-emotional development; safe environment

Radionice literarne biblioterapije u školskoj knjižnici

Literary Bibliotherapy in the School Library

mr. sc. Maja Cvjetković
Građevinska tehnička škola Rijeka
majacvjetkovic22@gmail.com

SAŽETAK

Predstavljamo dvije radionice literarne biblioterapije provedene u školskoj knjižnici s učenicima 1. razreda OŠ i maturanticama, polaznicima ŠIZ-a.

Izložiti će se rad na dvama predlošcima - problemskoj slikovnici i kratkoj priči, kao i različite metode u pristupu polaznicima.

KLJUČNE RIJEČI

literarna biblioterapija; literarni predložak; mentalno zdravlje

SUMMARY

We present two Literary B, bibliotherapy workshops conducted in the High school library with 1st grade elementary school students and high school graduates. Work on two literary templates - a picture book and the short story will be presented, as well as different methods in approaching the participants.

KEYWORDS

literary bibliotherapy; literary template; mental health

Baština kao inspiracija: kreativno buđenje priča

Heritage as Inspiration: A Creative Awakening of Stories

Kristina Varda
Pazinski kolegij, Pazin
kri_va@yahoo.com

SAŽETAK

Danas, u eri kad tradicionalno prenošenje priča nestaje, upravo su škole, a time i knjižnice, mjesta koja mogu ponuditi pomoć u čuvanju ovakve vrste nematerijalne baštine, tim više što u kurikulum Hrvatskog jezika postoje nastavne teme poput epike – legende, mitovi i priče pripadaju jednostavnim epskim vrstama. Ne treba zaboraviti ni važnost zavičajne nastave, ali i šireg konteksta kad je u pitanju nematerijalna baština.

Unatoč nedostatku propisanog programa za školske knjižnice srednjih škola, one mogu kvalitetno raditi na oživljavanju i očuvanju mitova, legendi i priča. Uvrsti li to u svoj kurikulum, koji kreira samostalno, knjižničar srednje škole može animirati učenike kako bi oni jedni druge zainteresirali za teme prisutne u usmenoj predaji i pričama – glumom, likovnim izrazom, storytellingom, filmom, kamišibajem i sl.

Upravo to tijekom posljednje dvije godine pokušavam u radu s učenicima Pazinskog kolegija – oživjeti tu, za očuvanje identiteta iznimno važnu, nematerijalnu baštinu. Budući da sam sudjelovala i u stvaranju opsežne i vrijedne zbirke usmene predaje Gacke, Like, Krbave i Senja naziva „Legendarica“, htjela sam istarskim učenicima približiti i predaje drugog dijela Hrvatske, tim više što je Istra mnogo dalje otišla u očuvanju ovog narodnog izričaja.

U izlaganju bit će predstavljene određene priče iz „Legendarice“, povezanost tematike iz te zbirke s istarskim pričama i legendama, mogući načini prikupljanja

priča danas te mogućnosti privlačenja djece od vrtićke do srednjoškolske dobi, kako bi ih se uspjelo zainteresirati za ovaj iskonski dio ljudskog bića. Rezultati navedenih aktivnosti brojne su dobrobiti, o kojima će u budućnosti biti više riječi.

KLJUČNE RIJEČI

nematerijalna baština; usmena predaja; "Legendarica"; oživljavanje baštine; prikupljanje priča

SUMMARY

Today, in an era when the traditional transmission of stories is disappearing, schools — and with them, libraries — are becoming the places that can offer support in preserving this type of intangible heritage. This is especially relevant since the Croatian Language curriculum includes teaching topics such as epic literature — legends, myths, and stories that belong to simple epic forms. The importance of regional education should not be overlooked, nor the broader context when it comes to intangible heritage.

Despite the lack of a prescribed program for high school libraries, they can still effectively contribute to the revival and preservation of myths, legends, and stories. If included in a self-developed curriculum, a high school librarian can engage students in inspiring each other to explore topics found in oral tradition and storytelling — through drama, visual arts, storytelling, film, kamishibai, and similar forms.

This is precisely what I have been trying to do over the past two years with the students of Pazin College—reviving this intangible heritage, which is crucial for preserving identity. Since I also participated in creating the extensive and valuable collection of oral traditions from Gacka, Lika, Krbava, and Senj, titled *Legendarica*, I wanted to bring these traditions from another part of Croatia closer to students in Istria, especially given that Istria has made significant strides in preserving this form of folk expression.

The presentation will showcase selected stories from *Legendarica*, explore the thematic connections between that collection and Istrian stories and legends, and discuss possible ways of collecting stories today, as well as strategies for engaging children — from preschool to high school age — in order to awaken their interest in this primal part of human nature. The outcomes of these activities are numerous benefits, which will be discussed in more detail in the future.

KEYWORDS

intangible heritage; oral tradition; "Legendarica"; heritage revival; story collection

Knjižnica - mjesto susreta i kreativnog druženja

Library - a place for meeting and creative socializing

Madlen Zubović
Prometna škola Rijeka
knjiznica.prometna@gmail.com

Anita Pešut
Strojarska škola za industrijska i obrtnička zanimanja Rijeka
anipesut@gmail.com

SAŽETAK

Ovim će se PDP-om prikazati suradnja dviju školskih knjižničarki u kreiranju i organiziranju književnih i popularno-znanstvenih susreta s osobama iz riječkog kulturnog miljea. Svake godine u listopadu knjižničarke Anita Pešut (Strojarska škola) i Madlen Zubović (Prometna škola) ugošćuju u zajedničkom prostoru školske knjižnice poznate osobe iz riječkoga kulturnoga kruga kako bi ih predstavile učenicima i nastavnicima svojih škola. U organizaciju takvih susreta aktivno se uključuju učenici obiju škola, bilo da su članovi Čitateljskog kluba, Medijske skupine Prometeus ili je riječ o darovitim učenicima koji tom prigodom predstavljaju svoje vještine.

Knjižničarke su do sada osmislile i organizirale nekoliko susreta od kojih ističemo susret s Kristianom Novakom, s književnikom i novinarom Davorom Mandićem i povjesničarom Velidom Đekićem te više puta sa Zoranom Žmirićem. Ovim primjerom predstavile bismo dva, posebno uspješna, književna susreta u kojima su se učenici obiju škola posebno angažirali. Na susretu Kad je život bio novi val

XVI. okrugli stol za školske knjižnice

Školska knjižnica u funkciji odgoja 32

predstavili smo istoimenu knjigu i ugostili autora Edija Jurkovića i troje zanimljivih sugovornika. Okvirna tema bila je: gdje je riječka avangarda i postoji li uopće danas među mladima. Na susretu su učenici Prometne škole izveli rock recital „Dijagnoza“ koji je na predlošku pjesama grupe Mrtvi kanal sastavila knjižničarka. Na drugom susretu Naziva Mići princ va knjižnice ugostili smo povjesničarku, kustosicu i prevoditeljicu Maloga princa na čakavsko narječje Teu Perinčić te znanstvenicu i pjesnikinju Rajku Jurdanu Šepić. Učenici su predstavili gošće, čitali dijelove Mićega princa na svojem idiomu čakavskoga narječja, svirali harmoniku i pjevali.

Primjer dobre prakse prezentirale bismo prikazavši i kratke videozapise objavljene na školskim društvenim mrežama.

KLJUČNE RIJEČI

knjižnica; kulturna i javna djelatnost; književni susreti; kreativnost

SUMMARY

This PDP will show the cooperation of two school librarians in creating and organizing literary and popular-scientific meetings with people from Rijeka's cultural milieu. Every year in October, librarians Anita Pešut (Mechanical Engineering School) and Madlen Zubović (Traffic School) host celebrities from Rijeka's cultural circle in the common area of the school library, introducing them to the students and teachers of their schools. Students of both schools are actively involved in the organization of such meetings, whether they are members of the Reading Club, the Prometheus Media Group or gifted students who present their skills on that occasion.

So far, the librarians have designed and organized several meetings, of which we highlight the meeting with Kristian Novak, with the writer and journalist Davor Mandić and the historian Velid Đekić, and several times with Zoran Žmirić. With this example, we would like to present two, particularly successful, literary meetings in which students of both schools were particularly engaged. At the meeting *When Life Was a New Wave*, we presented the book of the same name and hosted the author Edi Jurković and three interesting interlocutors. The general topic was: where is Rijeka's avant-garde and does it even exist among young people today. At the meeting, the students of the Traffic School performed a rock recital "Diagnosis", which was composed by the librarian on the basis of the songs of the group Mrtvi kanal. At the second meeting of the Title *Mići princ va biblioteke*, we hosted the historian, curator and translator of *The Little Prince into the Chakavian dialect* Tea Perinčić and the scientist and poet Rajka Jurdana Šepić. The students introduced the guests, read parts of *Mići princ* in their idiom of the Chakavian dialect, played the accordion and sing.

We would present an example of good practice by showing short videos published on school social networks.

KEYWORDS

library; cultural and public activities; literary meetings; creativity

Uloga školske knjižnice u izgradnji inkluzivnog odgojnog okruženja

The role of the school library in building an inclusive educational environment

Ksenija Sobotinčić Štropin
OŠ "Klana", Klana i OŠ Pećine, Rijeka
ksenija.stropin@gmail.com

Tanja Šupe
OŠ Pećine – Prva dječja knjižnica za djecu s oštećenjem vida, Rijeka
tanja.supe@gmail.com

SAŽETAK

U Osnovnoj školi Pećine u Rijeci djeluju dvije školske knjižnice, redovna školska knjižnica i Prva dječja knjižnica za djecu s oštećenjem vida. Suradnjom ovih dviju knjižnica razvijene su aktivnosti koje pridonose izgradnji inkluzivnog ozračja među učenicima. U fokusu rada dviju knjižnica uključivanje je djece s teškoćama u razvoju te stvaranje zajednice u kojoj svi učenici, sudjelujući u organiziranim aktivnostima u sklopu odgojno-obrazovnog rada školske knjižnice, razvijaju empatiju te vještine prepoznavanja i prihvaćanja različitosti.

Školska knjižnica kao siguran i poticajan prostor postaje mjesto učenja kroz iskustvo, promišljanje i zajednički rad. Sudjelovanjem u radionicama, tematskim susretima i suradničkim aktivnostima učenici razvijaju toleranciju te se uče prihvaćanju i preuzimanju odgovornosti za stvaranje pozitivnih odnosa u svojoj sredini. Takav pristup školsku knjižnicu pozicionira kao važno odgojno mjesto koje aktivno doprinosi formiranju društveno osjetljivih i uključivih pojedinaca.

Izlaganjem želimo prikazati kako odgojno-obrazovno područje rada stručnog suradnika knjižničara u školskoj knjižnici, a u sklopu suradničkih procesa s učiteljima i ostalim stručnim suradnicima, može aktivno doprinosti razvoju inkluzivne škole u kojoj se različitosti prihvaćaju i cijene kao bogatstvo zajednice.

KLJUČNE RIJEČI

školska knjižnica; suradnja; uključivost; odgoj

SUMMARY

There are two school libraries operating in the Pećine Elementary School in Rijeka, the regular school library and the First Children's Library for Children with Visual Impairments. Through the cooperation of these two libraries, activities have been developed that contribute to building an inclusive atmosphere among students. The focus of the work of the two libraries is the inclusion of children with developmental disabilities and the creation of a community in which all students, by participating in organized activities as part of the educational work of the school library, develop empathy and the skills of recognizing and accepting diversity.

The school library, as a safe and stimulating space, becomes a place of learning through experience, reflection and joint work. By participating in workshops, thematic meetings and collaborative activities, students develop tolerance and learn to accept and take responsibility for creating positive relationships in their environment. Such an approach positions the school library as an important educational place that actively contributes to the formation of socially sensitive and inclusive individuals.

With this presentation, we want to show how the educational field of work of a professional librarian in a school library, as part of collaborative processes with teachers and other professional associates, can actively contribute to the development of an inclusive school in which diversity is accepted and valued as an asset to the community.

KEYWORDS

school library; cooperation; inclusiveness; education

Društvene igre u školskim knjižnicama kao strategija za razvoj socijalnih i kognitivnih vještina

Board Games in School Libraries as a Strategy for Developing Social and Cognitive Skills

Nataša Narančić

VI. osnovna škola Varaždin

Martina Plaščak

Strojarska tehnička škola Osijek

martina.plascak@skole.hr

SAŽETAK

Školske knjižnice se sve više razvijaju u dinamične obrazovne prostore koji, osim obrazovnog razvoja, podupiru i emocionalni i socijalni rast učenika. Jedan od inovativnih pristupa koji se pokazao iznimno učinkovitim u poticanju angažmana učenika i podršci njihovu osobnom razvoju jest integracija društvenih igara u knjižnične aktivnosti.

Ovo će izlaganje prikazati kako se društvene igre koriste kao odgojno-obrazovni alat u dva različita obrazovna konteksta – VI. osnovnoj školi Varaždin i Strojarskoj tehničkoj školi Osijek. Igre su pažljivo odabrane i osmišljene tako da potiču razvoj niza mekih vještina, uključujući timski rad, donošenje odluka, empatiju, rješavanje sukoba i kritičko razmišljanje. Kroz strukturiranu igru i vođenu refleksiju, učenici ostvaruju značajnu socijalnu interakciju, uče prihvaćati različita mišljenja i jačaju komunikacijske vještine. Knjižnica tako postaje siguran i inkluzivan prostor koji promiče vrijednosti poput međusobnog poštovanja, suradnje i tolerancije.

Primjer dobre prakse uključuje konkretne igre korištene u radu s različitim dobnim skupinama, načine provedbe aktivnosti, reakcije učenika i obrazovne ishode. U izlaganju će biti naglašena i uloga školskih knjižničarki kao voditeljica i mentorica aktivnosti, kao i suradnja s nastavnicima i drugim odgojno-obrazovnim stručnjacima.

Zaključno, prikazat će se kako društvene igre mogu poslužiti kao snažna pedagoška strategija koja podupire odgojnu i obrazovnu ulogu školskih knjižnica. Bit će ponuđeni praktični uvidi u to kako ovakve aktivnosti mogu doprinijeti razvoju ključnih kompetencija za život i cjeloživotno učenje, u skladu sa širim obrazovnim ciljevima uključivog i cjelovitog razvoja učenika.

KLJUČNE RIJEČI

društvene igre; odgojna funkcija; socijalne vještine; suradnja; kritičko mišljenje

SUMMARY

School libraries are evolving into dynamic educational spaces that support not only academic development but also emotional and social growth. One innovative approach that has proven effective in engaging students and supporting their personal development is the integration of board games into library activities. This presentation explores how board games are used as educational tools in two different educational contexts — VI. osnovna škola Varaždin and Strojarska tehnička škola Osijek.

The games are carefully selected and implemented to foster a range of soft skills, including teamwork, decision-making, empathy, conflict resolution, and critical thinking. Through structured play and guided reflection, students engage in meaningful social interaction, learn to accept different perspectives, and strengthen their communication skills. The library thus becomes a safe and inclusive space that promotes values such as mutual respect, cooperation, and tolerance.

This best-practice example will showcase specific games used with different age groups, describe the methods of facilitation and integration into the library regular activities, and present student reactions and learning outcomes. The role of school librarians as facilitators and mentors in these activities will also be highlighted, as well as collaboration with teachers and other educational professionals.

The presentation will conclude by emphasizing how board games can serve as a powerful pedagogical strategy that supports the educational and formative mission of school libraries. It will offer practical insights into how such activities can contribute to the development of key competences for life and lifelong learning, in

line with the broader educational goals of inclusive and holistic student development.

KEYWORDS

board games; educational function; social skills; cooperation; critical thinking

Čitanjem otkrivamo tajne svijeta

Through reading, we discover the secrets of the world

Durđa Ivković-Macut
OŠ Dragojle Jarnević, Karlovac
djurdja.post@gmail.com

SAŽETAK

Primjer dobre prakse „Čitanjem otkrivamo tajne svijeta“ prikazuje školsku knjižnicu kao ključnu sastavnicu suvremenog obrazovanja, gdje ona ne funkcionira samo kao prostor za posudbu knjiga, već kao dinamično informacijsko, komunikacijsko i medijsko središte škole. U ovom kontekstu, školski knjižničar ima proaktivnu ulogu u obrazovnom procesu – sudjeluje u oblikovanju i provedbi nastavnih sadržaja te integrira knjižnične i informacijske aktivnosti u različite nastavne predmete. Kroz ovu praksu učenici razvijaju niz ključnih kompetencija potrebnih za cjeloživotno učenje. Aktivnosti uključuju istraživanje biografija književnika, geografskih i povijesnih činjenica, izradu taktilnih slikovnica te sudjelovanje u projektima iz STEM područja. Time se potiče interdisciplinarni pristup učenju i omogućuje učenicima bolje razumijevanje svijeta koji ih okružuje.

Osobit naglasak stavlja se na razvoj kritičkog mišljenja, čitalačke i informacijske pismenosti, kao i na usvajanje učinkovitih strategija učenja. Suradnički odnos između knjižničara i učitelja doprinosi stvaranju motivirajućeg i poticajnog obrazovnog okruženja koje kod učenika razvija pozitivan odnos prema knjizi, čitanju i znanju općenito.

Ova praksa pokazuje kako školska knjižnica, kada se koristi kao aktivan obrazovni resurs, može imati snažan utjecaj na kvalitetu nastave i cjelokupni razvoj učenika.

KLJUČNE RIJEČI

školska knjižnica; informacijska pismenost; kritičko mišljenje; interdisciplinarni pristup; cjeloživotno učenje

SUMMARY

The best practice example "Through Reading, We Discover the Secrets of the World" presents the school library as a key component of modern education, where it does not serve merely as a space for borrowing books, but as a dynamic information, communication, and media center of the school. In this context, the school librarian plays a proactive role in the educational process—participating in the design and implementation of teaching content and integrating library and information activities into various subjects. Through this practice, students develop a range of key competencies necessary for lifelong learning. Activities include researching the biographies of writers, geographical and historical facts, creating tactile picture books, and participating in STEM-related projects. This encourages an interdisciplinary approach to learning and enables students to gain a deeper understanding of the world around them. Special emphasis is placed on the development of critical thinking, reading and information literacy, as well as the adoption of effective learning strategies. The collaborative relationship between the librarian and teachers contributes to creating a motivating and stimulating educational environment that fosters a positive attitude among students towards books, reading, and knowledge in general.

This practice demonstrates how the school library, when used as an active educational resource, can have a powerful impact on the quality of teaching and the overall development of students.

KEYWORDS

school library; information literacy; critical thinking; interdisciplinary approach; lifelong learning

Školska knjižnica i odgoj za održivi razvoj

School Library and Education for Sustainable Development

Sanja Galić

III. Gimnazija Osijek

sanja.galic01@gmail.com

SAŽETAK

Svrha je ovog izlaganja predstaviti primjere dobre prakse i prikazati iskustvo provedbe projekata u knjižnici III. Gimnazije Osijek usmjerenih na odgoj za održivi razvoj koji obuhvaća tri dimenzije održivosti – okolišnu, društvenu i ekonomsku.

U teorijskom dijelu dat će se uvid u kurikulare međupredmetnih tema koje se ostvaruju u školskim projektima s posebnim naglaskom na Kurikulumu međupredmetne teme Održivi razvoj za osnovne i srednje škole. Projekti koje provode školski knjižničari su dio odgojno-obrazovne djelatnosti školske knjižnice usmjerene na poučavanje temeljnih životnih kompetencija potrebnih za cjeloživotno učenje. U primjerima dobre prakse prikazat će se školski i međunarodni projekti usmjereni na odgoj za održivi razvoj kojih je voditeljica bila školska knjižničarka.

Izlaganje problematizira okolnosti i poteškoće provođenja projekata usmjerenih na odgoj za održivi razvoj. U izlaganju se prikazuju natječaji za projekte te aktivnosti i rezultati pojedinih projekata koje je provela školska knjižničarka III. Gimnazije Osijek.

Primjer dobre prakse može potaknuti školske knjižničare na izradu projektnih prijava te provedbu školskih i međunarodnih projekata usmjerenih na odgoj za održivi razvoj kako bi djeci i mladima pomogli u razvoju višestrukih kompetencija potrebnih za cjeloživotno učenje i cjeloviti razvoj osobe.

Vrijednost izlaganja je u tome što se otvoreno govori o uspjesima i poteškoćama koje ima većina školskih knjižničara u provođenju školskih i međunarodnih projekata.

Projekti usmjereni na odgoj za održivi razvoj koje s korisnicima provode školski knjižničari su od velike važnosti za povećanje dobrobiti i kvalitete života svakog pojedinca i sveukupnog stanovništva budući da pripremaju učenike za prikladno djelovanje u društvu radi postizanja osobne i opće dobrobiti.

KLJUČNE RIJEČI

kompetencije; međupredmetne teme; odgoj za održivi razvoj; projekt; školska knjižnica

SUMMARY

The purpose of this presentation is to present examples of good practice and to show the experience of implementing projects in the library of the III. Gimnazija Osijek focused on education for sustainable development that encompasses all three dimensions of sustainability – environmental, social and economic.

The purpose will provide insight into the curricula of cross-curricular topics that are implemented in school projects with a special emphasis on the Curriculum of the Cross-curricular Topic Sustainable Development for primary schools and highschools. Projects implemented by school librarians are part of the educational activities of the school library focused on teaching basic life competencies for lifelong learning. Examples of good practice will present school projects and international projects focused on education for sustainable development, which were led by the school librarian.

The presentation addresses the circumstances and difficulties of implementing international projects focused on education for sustainable development. The presentation presents project competitions, activities and results of individual projects carried out by the school librarian.

The purpose can encourage school librarians to prepare project applications and implement projects focused on education for sustainable development in order to help students develop multiple competences necessary for lifelong learning and holistic development of the person.

The presentation openly discusses the successes and the difficulties that most school librarians have in implementing projects.

Projects focused on education for sustainable development are of great importance for increasing the well-being and quality of life of each individual and the entire population, since they prepare students for appropriate action in society in order to achieve personal and general well-being.

KEYWORDS

competences; cross-curricular topics; education for sustainable development; project; school library

Posterska izlaganja

Provođenje projekata i poticajno ozračje u školskoj knjižnici usmjereno na razvoj samopouzdanja kod učenika

Implementing projects and a stimulating atmosphere in the school library aimed at developing self-confidence in students

Snježana Kovačević
OŠ Zlatar Bistrica, Zlatar Bistrica
knjiznica.zlatarbistrica@gmail.com

SAŽETAK

U izlaganju će biti riječi o projektima koji su se tijekom školske godine 2024./2025. provodili u školskoj knjižnici Osnovne škole Zlatar Bistrica, a bili su usmjereni prvenstveno na učenike s teškoćama u učenju i učenike putnike. Projektu Vesela čitaonica okosnica je bila poticanje i usvajanje vještine čitanja i pisanja kod učenika s teškoćama u razvoju koji se školuju po primjerenom programu obrazovanja u svrhu smanjivanja i prevladavanja njihovih teškoća te lakšeg uključivanja u odgojno-obrazovni proces. Tijekom projekta školska je knjižničarka surađivala sa školskim logopedom te socijalnom pedagoginjom, učenicima od 1. do 4. razreda i učiteljima. Provedene su brojne kreativne i čitalačke aktivnosti, istraživački rad učenika korištenjem različitih izvora znanja, terenska nastava u vidu posjete gradskoj knjižnici te je u knjižnici uređen kutak za čitanje, kreativnost i opuštanje. U preventivnom projektu 5. sat u školskoj knjižnici sudjelovali su učenici putnici od 1. do 8. razreda koji u školu dolaze sat vremena prije 1. sata i odlaze sat i pola nakon zadnjeg sata te postoji potreba da borave u školskoj knjižnici i da pri tome kvalitetno provode vrijeme, uče, pišu zadaću, čitaju, istražuju, druže se i slično. Stoga su uz vodstvo i pomoć školske knjižničarke koristili enciklopedije, stripove, istraživali, učili uz didaktičke i društvene igre te tradicionalne i mrežne izvore znanja kako bi ojačali

svoje kompetencije, poboljšali vještine čitanja i pisanja te kako bi u školskoj knjižnici kvalitetno provodili slobodno vrijeme. Oba su projekta prijavljena na javne pozive za dodjelu sredstava i donacija (MZOM, Udruga RTL pomaže djeci) te je kao rezultat provođenje istih nabavljena dodatna literatura za školsku knjižnicu, didaktičke igre, vreće za slikovnice, enciklopedije, vreće za sjedenje, namještaj i ostala oprema za kutak za čitanje.

KLJUČNE RIJEČI

poticanje čitanja; projekti; samopouzdanje; školska knjižnica

SUMMARY

The presentation will discuss projects that were implemented in the school library of the Zlatar Bistrica Elementary School during the 2024/2025 school year and were primarily aimed at students with learning disabilities and student travelers. The backbone of the "Vesela čitaonica" project was the encouragement and acquisition of reading and writing skills by students with developmental disabilities who are educated according to an appropriate educational program in order to reduce and overcome their difficulties and facilitate their inclusion in the educational process. During the project, the school librarian collaborated with the school speech therapist and social pedagogue, students from grades 1 to 4 and teachers. Numerous creative and reading activities were carried out, students' research work using various sources of knowledge, fieldwork in the form of a visit to the city library and a corner for reading, creativity and relaxation was arranged in the library. The preventive project "5.sat u školskoj knjižnici" was attended by commuter students from grades 1 to 8 who arrive at school an hour before 1st hour and leave an hour and a half after the last hour and there is a need for them to stay in the school library and spend quality time there, studying, doing homework, reading, researching, socializing and the like. Therefore, with the guidance and assistance of the school librarian, they used encyclopedias, comics, researched, learned with didactic and board games, and traditional and online sources of knowledge in order to strengthen their competencies, improve their reading and writing skills, and spend quality free time in the school library. Both projects were submitted to public calls for funds and donations (MZOM, Udruga RTL pomaže djeci) and as a result of their implementation, additional literature for the school library, didactic games, picture book bags, encyclopedias, seat bags, furniture, and other equipment for the reading corner.

KEYWORDS

encouraging reading; projects; self-confidence; school library

Sašij (bijelo) dugme

Sew a (white) button

Daliborka Pavošević
budaliborka@gmail.com

Sandra Matijević
Elektrotehnička i prometna škola Osijek

SAŽETAK

Radionica u trajanju od dva nastavna sata pod nazivom Sašij (bijelo) dugme provedena je u školskoj knjižnici, a osmislile su je školska knjižničarka i nastavnica hrvatskog jezika u Elektrotehničkoj i prometnoj školi Osijek. Cilj je radionice bio naučiti učenike sašiti dugme, istražiti i promišljati o jezičnim izrazima povezanim s dugmetom, povijesti i značaju u ljudskom društvu, razvijati emocionalnu pismenost, učeničko kritičko mišljenje, kreativnost, empatiju, osnažiti ekološku svijest i potaknuti učenike na uključivanje u aktivnosti škole i lokalne zajednice. U aktivnostima su osmislili i inicijative koje promiču održivu modu i zaštitu okoliša. Analizirali su i kako bi dugmad mogla pomoći osobama u smirivanju negativnih misli i ublažavanju stresa.

KLJUČNE RIJEČI

emocionalna pismenost; empatija; kreativnost; kritičko mišljenje; mentalno zdravlje

SUMMARY

The two-hour workshop titled Sew a (white) button was held in the school library and was designed by the school librarian and the Croatian language teacher at the Osijek Electrical and Traffic School. The aim of the workshop was to teach students how to sew a button, to research and reflect on linguistic expressions related to the button, its history and significance in human society, to develop emotional literacy, students' critical thinking, creativity, empathy, to strengthen environmental awareness and to encourage students to get involved in school and local community activities. The activities also included initiatives that promote sustainable fashion and environmental protection. They also analyzed how buttons could help people calm negative thoughts and relieve stress.

KEYWORDS

emotional literacy; empathy; creativity; critical thinking; mental health

Emocionalna avantura kroz čitanje - razvijanje emocionalne i čitalačke pismenosti u školskoj knjižnici

Emotional adventure through reading - developing emotional and reading literacy in the school library

Jasenska Marmilić
OŠ Antuna Mihanovića Petrovsko
OŠ Side Košutić Radoboj
jasenska.mar@gmail.com

SAŽETAK

U ovom primjeru dobre prakse bit će predstavljen projekt "Emocionalna avantura kroz čitanje" koji je proveden u sklopu rada stručne suradnice knjižničarke u OŠ Side Košutić Radoboj. Usmjeren je na učenike 2. razreda osnovne škole s ciljem razvoja emocionalne pismenosti i poticanja čitalačkih vještina. Kroz čitanje odabranih knjiga i problemskih slikovnica na temu emocija, uz kreativne radionice i aktivnosti, učenici su učili prepoznati, razumjeti i izraziti vlastite emocije te razvijati empatiju prema drugima. Projekt kombinira čitanje, vođene diskusije, crtanje, pisanje dnevnika emocija i dramatizacije kako bi potaknuo osobni rast i razvoj socijalnih vještina. Osim emocionalnog razvoja, projekt se fokusira na povećanje interesa za čitanje, proširenje vokabulara te unaprjeđenje čitanja s razumijevanjem. Očekivani rezultati uključuju

jačanje čitalačkih navika, razvoj samopouzdanja u čitanju i sposobnost kritičke analize pročitanog.

Knjižnica se ovim projektom potvrdila kao siguran i poticajan prostor za odgojnu dimenziju obrazovanja, posebno odgoja za emocije koji podrazumijeva sustavno razvijanje emocionalne pismenosti kod djece kroz suočavanje s emocionalnim izazovima svakodnevice te izgradnju emocionalne otpornosti i samopouzdanja. Kroz djelovanje školske knjižnice ne razvijaju se samo čitalačke i informacijske vještine, već i empatija, samoregulacija, socijalne vještine te pozitivan odnos prema sebi i drugima. Izlaganje će prikazati konkretne primjere projektnih aktivnosti, učinke projekta na učenike i razredno ozračje te ulogu knjižničara kao nositelja odgojnih sadržaja u suvremenoj školi.

KLJUČNE RIJEČI

emocionalna pismenost; školska knjižnica; empatija; odgoj za emocije

SUMMARY

This example of good practice presents the project “Emotional Adventure through Reading”, implemented by the school librarian at Sida Košutić Primary School in Radoboj. The project targeted second-grade pupils and aimed to develop emotional literacy and encourage reading skills. Through reading selected books and problem-oriented picture books focused on emotions, alongside creative workshops and activities, pupils learned to recognize, understand, and express their own emotions while developing empathy for others. The project combines reading, guided discussions, drawing, emotional journaling, and dramatizations to foster personal growth and social skills development. In addition to emotional development, it focuses on increasing interest in reading, expanding vocabulary, and improving reading comprehension. Expected outcomes include stronger reading habits, increased confidence in reading, and the ability to critically analyze texts.

Through this project, the library has affirmed itself as a safe and stimulating space for the educational process, particularly for emotional education, which involves the systematic development of emotional literacy in children, helping them cope with daily emotional challenges and build emotional resilience and self-confidence. The role of the school library goes beyond promoting reading and information literacy—it also nurtures empathy, self-regulation, social skills, and a positive self-image and relationships with others. The presentation will highlight specific project activities, their impact on pupils and the classroom environment, and the role of the school librarian as a facilitator of emotional and developmental content in modern education.

KEYWORDS

emotional literacy; school library; empathy; education for emotions

Knjigom oko svijeta - projekt školske knjižnice za poticanje čitanja među mladima u lokalnoj zajednici

"A Book Around the World - a school library project to promote reading among young people in the local community"

Katica Novoselac
OŠ "Vladimir Nazor" Komletinci
novoselackatica421@gmail.com

SAŽETAK

Projekt Knjigom oko svijeta (skraćeno KOS) primjer je kako školska knjižnica u maloj lokalnoj sredini u kojoj nema općinske, odnosno gradske knjižnice može nizom aktivnosti poticati čitanje među mladima, ali i ostalim članovima lokalne zajednice te knjižnične usluge učiniti dostupnima stanovnicima malih sredina udaljenima od većih gradskih središta. Projekt se provodio od 1. listopada 2022. do 30. listopada 2023. Nositelj projekta je Osnovna škola „Vladimir Nazor“ Komletinci, a partneri su Društvo Naša djeca Otok, Gradska knjižnica Otok, Dječji vrtić „Pupoljak“ Otok i Udruga žena Komletinci. Projekt je financirala Zaklada "Hrvatska za djecu". Svrha projekta je promicanje dobrobiti djece na području odgoja i obrazovanja, kulture i ostvarivanja dječjih prava te osnaživanje lokalne zajednice u pružanju podrške razvoju djece. Primarni cilj projekta je poticanje čitanja, a sekundarni povezati lokalnu zajednicu i školu, učiniti knjižnične usluge dostupnijim djeci i mladima koji

žive u Komletincima, potaknuti kulturu čitanja, promicati knjigu kao civilizacijsku i kulturnu vrijednost.

KLJUČNE RIJEČI

knjižnične usluge; čitanje; lokalna zajednica; smanjenje nejednakosti

SUMMARY

The Around the World with Books Project (abbreviated as AWB) is an example of how a school library in a small local community without a municipal or city library can, through a series of activities, encourage reading among young people as well as other members of the local community, while also making library services more accessible to residents of small areas distant from larger urban centers.

The project was carried out from October 1, 2022, to October 30, 2023. The project leader was Vladimir Nazor Primary School in Komletinci, and the partners were the Naša Djeca Otok Association, Otok City Library, Pupoljak Kindergarten Otok, and the Komletinci Women's Association. The project was funded by the "Croatia for Children" Foundation.

The purpose of the project was to promote children's well-being in the areas of education, culture, and the realization of children's rights, as well as to strengthen the local community in providing support for children's development. The primary goal of the project was to encourage reading, while the secondary goals were to connect the local community and the school, make library services more accessible to children and youth living in Komletinci, foster a reading culture, and promote books as a civilizational and cultural value.

KEYWORDS

library services; reading; local community; reducing inequality

Igrom do dostojanstva

Dignity through Play

Ankica Karakaš Radošević
OŠ Đakovački Selci, Selci Đakovački
OŠ "Silvije Strahimir Kranjčević", Levanjska Varoš
ankica.karakas-radosevic@skole.hr

SAŽETAK

Neovisno o području, cilju ili namjeni u svakom projektu i aktivnosti školske knjižnice obvezno utkam igru s ciljem odgoja ekološki osviještenog i odgovornog učenika. Učenika koji s dostojanstvom i bez prezira koristi otpadne materijale za stvaranje svojih kreacija i igra se s vršnjacima.

KLJUČNE RIJEČI

igra; ekologija; dostojanstvo

SUMMARY

Regardless of the field, goal, or purpose, in every project and activity of the school library, I always incorporate play with the aim of nurturing an environmentally

conscious and responsible student. A student who, with dignity and without disdain, uses waste materials to create their own creations and plays with their peers."

KEYWORDS

play; ecology; dignity

Školska knjižnica – most između tradicionalnog i digitalnog odgoja i obrazovanja

School Library: Bridging Tradition and the Digital Future of Education

dr. sc. Ivana Brkić Klimpak
OŠ "Antun Mihanović" Slavonski Brod
ibrkic26@gmail.com

SAŽETAK

Školske knjižnice imaju sve važniju ulogu u razvoju digitalnih kompetencija i pismenosti 21. stoljeća. Knjižnice danas traže način i pokušavaju se približiti potrebama suvremenog odgojno-obrazovnog procesa. Istraživanja koja su provedena među učenicima i djelatnicima osnovnih i srednjih škola Brodsko-posavske županije pokazuju da korisnici jasno prepoznaju važnost digitalizacije, uvođenja informacijsko-komunikacijske tehnologije te razvoja kritičkog mišljenja kao temeljnih sastavnica moderne školske knjižnice. Bez kvalitetnih temelja odgoja i obrazovanja, ali i bez implementacije digitalnih alata, današnja školska knjižnica ne može ispuniti svoju funkciju.

Rezultati istraživanja potvrđuju da školske knjižnice trebaju integrirati e-obrazovanje i informacijsko-komunikacijsku tehnologiju kako bi svojim korisnicima omogućile

razvoj digitalne, informacijske i medijske pismenosti. Koji su nastavni sadržaji provedivi u školskoj knjižnici i na koji način predstaviti će se kroz model knjižničnog kurikuluma koji omogućuje konstruktivnu primjenu informacijsko komunikacijske tehnologije s posebnim osvrtom na umjetnu inteligenciju kroz svih pet odgojno-obrazovnih ciklusa. Ovakav pristup školskim knjižnicama daje gotovo ključnu ulogu u razvoju digitalnih vještina i kritičkog mišljenja, čime školske knjižnice postaju nezaobilazan čimbenik u odgoju i obrazovanju za digitalno zrelo društvo.

KLJUČNE RIJEČI

školska knjižnica; digitalne kompetencije; pismenosti 21. stoljeća; e-obrazovanje; informacijsko-komunikacijska tehnologija

SUMMARY

School libraries are playing an increasingly important role in developing the digital competencies and literacies required in the 21st century. Today, libraries are seeking ways to better align with the needs of the modern educational process. Research conducted among students and staff in primary and secondary schools in Brod-Posavina County shows that users clearly recognize the importance of digitalization, the implementation of information and communication technology (ICT), and the development of critical thinking as fundamental components of the modern school library. Without strong foundations in education and upbringing, as well as the implementation of digital tools, today's school library cannot fulfill its function.

The research results confirm that school libraries should integrate e-education and ICT in order to enable their users to develop digital, information, and media literacy. The types of educational content that can be implemented in the school library, and the ways in which this can be achieved, are presented through a library curriculum model that allows for the constructive integration of ICT—with special attention to artificial intelligence—across all five educational cycles. This approach gives school libraries a pivotal role in developing digital skills and critical thinking, making them an indispensable factor in educating and preparing students and teachers for a digitally mature society.

KEYWORDS

school library; digital competences; 21st century literacy; e-education; information and communication technology

Percepcija studenata knjižničarstva o ulozi školskih knjižnica u odgojno-obrazovnom procesu

Perception of library science students on the role of school libraries in the educational process

Alta Pavin Banović
Medicinska škola Osijek
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku
alta.pavin@gmail.com

SAŽETAK

Cilj članka je, prema temi i sadržaju završnih i diplomskih radova objavljenih u nacionalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova, utvrditi percepciju studenata knjižničarstva o djelovanju i ulozi školskih knjižničara u odgojno-obrazovnom procesu.

Pristup/metodologija/dizajn istraživanja je kvalitativna metoda analize sadržaja završnih i diplomskih radova objavljenih u repozitoriju ZIR s ključnim riječima "školska knjižnica" i "odgoj i obrazovanje".

Rezultati istraživanja odnose se na 58 završnih i diplomskih radova sa studija knjižničarstva koji se nalaze u repozitoriju ZIR i koji sadrže ključne riječi "školska

knjižnica" i "odgoj i obrazovanje", a obrađuju teme razvoja pismenosti od čitalačke, informacijske, interkulturalne, poduzetničke i drugih u koleraciji s kurikulumima sedam međupredmetnih tema i nastavnih predmeta.

Praktična primjena teme ovoga članka očituje se u pregledu tema završnih i diplomskih radova studenata knjižničarstva koji su proveli istraživanja o školskim knjižnicama i djelovanju školskih knjižničara a njihovi rezultati doprinose potencijalnom razvoju i usavršavanju rada u odgojno-obrazovnom procesu.

Društveni značaj o djelovanju školskih knjižničara u obrazovnom procesu očituje se u razvoju pismenosti s naglaskom na čitalačku i informacijsku u suradnji s nastavnicima, stručnim suradnicima i ravnateljima, kao i s partnerima na lokalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Originalnost/vrijednost članka odnosi se na prikaz percepcije studenata knjižničarstva o ulozi i djelovanju školskih knjižničara, prema izboru tema i provedenim istraživanjima u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj, što je potencijalno stručnim suradnicima knjižničarima smjernica planiranja i programiranja rada te izrade knjižničkog kurikuluma.

KLJUČNE RIJEČI

školska knjižnica; odgoj i obrazovanje učenika; školski knjižničar; repozitorij ZIR

SUMMARY

The aim of the article is to determine, based on the topic and content of final and diploma theses published in the national repository of final and diploma theses, the perception of library science students on the activities and role of school librarians in the educational process.

The research approach/methodology/design is a quantitative and qualitative method of content analysis of final and diploma theses published in the ZIR repository with the keywords "school library" and "education".

The research results refer to 58 final and diploma theses from library science studies that are in the ZIR repository and contain the keywords "school library" and "education", and address the topics of literacy development from reading, information, intercultural, entrepreneurial in correlation with the curricula of seven cross-curricular topics and subjects.

The practical application of the topic of this article is reflected in the review of the topics of final and diploma theses of library science students who have conducted research on school libraries and the activities of school librarians, and their results

contribute to the potential development and improvement of work in the educational process.

The social significance of the activities of school librarians in the educational process is reflected in the development of literacy with an emphasis on reading and information literacy in cooperation with teachers, professional associates and principals, as well as with partners at the local, national and international levels.

The originality/value of the article lies in the presentation of the perception of library science students on the role and activities of school librarians, according to the choice of topics and research conducted in primary and secondary schools in the Republic of Croatia, which is potentially a guideline for professional associates librarians in planning and programming work and developing library curricula.

KEYWORDS

školska knjižnica; odgoj i obrazovanje učenika; školski knjižničar; repozitorij ZIR

Timskim radom knjižnice i učionice do sigurnog uspjeha

The teamwork of the library and the classroom leads to sure success

Nensi Čargonja Košuta
OŠ "Srdoči" Rijeka
knjiznica.ossrdoci@gmail.com

SAŽETAK

U sveukupnoj knjižničarskoj literaturi moderna školska knjižnica definira se kao kulturno, informacijsko i medijsko središte škole tj. s kao "srce" škole u kojem se uči na zabavan i kreativan način, a znanja usvojena u suradnji predmetnih nastavnika s knjižničarom prilikom aktivnog učeničkog rada u knjižnici dokazano su kvalitetnija i trajnija.

Važno je istaknuti i da je moderna školska, za razliku od drugih vrsta knjižnica, prvenstveno "produžena ruka" odgojno-obrazovnog procesa i da gotovo sve svoje aktivnosti planira i provodi u skladu s nastavnim GIK-om i propisanim kalendarom rada nastavne godine, a napose se u osmišljavanju istih oslanja na plan kulturnih djelatnosti i većinu posjeta učenika temelji upravo na obilježavanju važnih datuma koje pritom nerijetko povezuje s temama iz domene KIMOO-a ili nekog drugog uobičajenog aspekta knjižničarskog rada.

U ovome PDP-u bit će ukratko predložen prikaz spominjanih aktivnosti u OŠ "Srdoči" na primjeru kontinuirane suradnje školske knjižnice i učenika prvih razreda koji su, krenuvši od samih temelja: knjige i (svladavanja) vještine čitanja, dokazali da ni u toj najranijoj učeničkoj dobi nije prerano osvojiti prvu nagradu na državnom natjecanju, učeći i primjenjujući možda ne baš uvijek konvencionalne metode (objašnjavajući i osvještavajući vlastite emocije, važnost doma ili opasnosti modernih medija), a pritom se moguće dobro zabaviti te još i rabiti digitalne tehnologije.

Uz kraći pregled svega navedenog realiziranog tijekom 2024/2025. školske godine fokus prezentacije bit će nagrađena audioslikovnica "Emotivna abeceda" za koju su učenici 9. svibnja 2025., u pratnji svojih mentorica, primili i vrijednu nagradu na manifestaciji Knjižna booka u NSK u Zagrebu.

KLJUČNE RIJEČI

školska knjižnica; razredna nastava; suradnja; digitalne tehnologije; audioslikovnica

SUMMARY

In the overall library literature, the modern school library is defined as the cultural, information and media center of the school, or rather as the "heart" of the school where learning takes place in a fun and creative way, and the knowledge acquired in cooperation between subject teachers and the librarian during active student work in the library has been proven to be of higher quality and more lasting.

It is also important to point out that a modern school library, unlike other types of libraries, is primarily an "extended arm" of the educational process and that it plans and implements almost all of its activities in accordance with the teaching GIK and the prescribed calendar of work for the academic year, and in particular, in designing them it relies on the plan of cultural activities and bases most of the visits of students precisely on marking important dates, which it often connects with topics from the domain of library information media education and training or some other common aspect of library work.

This example of good practice will briefly present the aforementioned activities in the Srdoči Elementary School using the example of continuous cooperation between the school library and the 1. grade department, which, starting from the very basics: books and (mastering) the skill of reading, have proven that even at this early age, it is not too early to win first prize in a state competition, learning and applying perhaps not always conventional methods (explaining and raising awareness of one's

own emotions, the importance of home or the dangers of modern media), while also having fun and using digital technologies.

Along with a brief overview of all the above-mentioned activities carried out during 2024/2025. the focus of the presentation will be the award-winning audiobook "Emotional Alphabet" for which the students, accompanied by their mentors, received a valuable award at the Knjižna Booka event at the National Library of Croatia in Zagreb on May 9th 2025.

KEYWORDS

school library; classroom teaching; collaboration; digital technologies; audio picture book

Inkluzivni prostori za učenje

Inclusive Learning Spaces

mr. sc. Antonija Lujanac
OŠ Dobriše Cesarića, Zagreb
alujanac@gmail.com

SAŽETAK

Osmišljavanje inkluzivnih prostora za učenje počinje promišljanjem o potrebama korisnika školske knjižnice i upoznavanjem s ključnim dokumentima kao što su Standard za školske knjižnice (2023) i IFLA-in Manifest za školske knjižnice (2025). Upitajmo se tko su nam saveznici u lokalnoj zajednici koji mogu pomoći preurediti prostor kako bi bio što inkluzivniji. Promislimo o svojim stavovima prema korisnicima koji dolaze u knjižnicu. Kako im pokazujemo da su dobrodošli? Na koje načine mogu saznati koje im usluge pruža školska knjižnica? Imaju li priliku izraziti svi povratnu informaciju o doživljajima u knjižnici? Prezentacija će prikazati mnoge

ideje školskih knjižničara iz Europe i Azije koji su prošli proces transformacije tradicionalnih knjižnica u moderne školske knjižnice kojima se lokalne zajednice ponose. Analizirat će se iskustva knjižničara koji su prošli proces transformacije tradicionalnih školskih knjižnica u moderne prostore za učenje kojima se škole i šira zajednica danas ponose.

KLJUČNE RIJEČI

inkluzija; prostori za učenje; suradnja s lokalnom zajednicom

SUMMARY

Designing inclusive learning spaces begins by considering the needs of school library users and familiarizing oneself with key documents such as the School Library Standard (2023) and the IFLA School Library Manifesto (2025). Let's ask ourselves who our allies are in the local community who can help rearrange the space to be as inclusive as possible. Let's reflect on our attitudes towards users who come to the library. How do we show them they are welcome? How can they find out what services the school library provides? Do they have the opportunity to express their feedback about their library experiences?

The presentation will showcase many ideas from school librarians in Europe and Asia who have undergone the process of transforming traditional libraries into modern school libraries that local communities are proud of. It will analyze the experiences of librarians who have transformed traditional school libraries into modern learning spaces that schools and the wider community are now proud of.

KEYWORDS

inclusion; learning spaces; cooperation with the local community

Knjižnica kao siguran prostor: kreativno-terapijski pristup učenicima s teškoćama

The School Library as a Safe and Supportive Space: A Creative-Therapeutic Approach to Inclusive Education

Romina Fic
romina.heda@gmail.com
Tatjana Novak
tatjana.novak2@skole.hr
Graditeljska škola Čakovec

SAŽETAK

Rad s učenicima s teškoćama u razvoju na srednjoškolskoj razini zahtjeva individualiziran i senzibiliziran pristup. U Graditeljskoj školi Čakovec školska knjižničarka i nastavnica hrvatskoga jezika provode interdisciplinarni projekt koji objedinjuje biblioterapiju, filmsku terapiju i vizualno oblikovanje. Cilj je razvoj emocionalnih, socijalnih i komunikacijskih vještina učenika te prevencija nepoželjnih oblika ponašanja u sigurnom i poticajnom okruženju.

Biblioterapija učenicima omogućuje prepoznavanje vlastitih izazova kroz književne tekstove i potiče emocionalnu pismenost. Filmska terapija koristi identificiranje s

XVI. okrugli stol za školske knjižnice

Školska knjižnica u funkciji odgoja 59

likovima iz filmova za razvoj empatije, samorefleksije i verbalizaciju emocija, uz podršku nastavnice audiovizualnih tehnologija koja pridonosi digitalnoj pismenosti učenika. Vizualno oblikovanje nudi neverbalni kanal izražavanja kroz likovne aktivnosti, uz stručnu podršku nastavnice likovne umjetnosti.

U projekt su uključene i stručne suradnice – socijalna pedagoginja i pedagoginja, koje kroz radionice, individualni rad i praćenje učenika prilagođavaju metode prema specifičnim potrebama. Projekt potvrđuje važnost međupredmetne suradnje i terapijsko-kreativnih metoda u inkluzivnom obrazovanju te osnažuje učenike za osobni razvoj i socijalnu integraciju.

Projekt je financiran sredstvima Ministarstva znanosti, obrazovanja i mladih u školskoj godini 2024./2025. kroz Poziv za financiranje preventivnih projekata.

KLJUČNE RIJEČI

inkluzivno obrazovanje; biblioterapija; filmska terapija; emocionalna pismenost; međupredmetna suradnja

SUMMARY

Working with students with developmental disabilities at the secondary school level requires an individualized and sensitive approach. At the Čakovec School of Construction, the school librarian and the Croatian language teacher are implementing an interdisciplinary project that combines bibliotherapy, film therapy, and visual design. The goal is to develop students' emotional, social, and communication skills, while also preventing undesirable behaviors in a safe and supportive environment.

Bibliotherapy helps students recognize and better understand their own challenges through carefully selected literary texts, promoting emotional literacy. Film therapy fosters empathy, self-reflection, and emotional expression by encouraging students to identify with characters and situations from films. This component is supported by the audiovisual technology teacher, who also contributes to the development of students' digital literacy. Visual design offers a non-verbal outlet for expression through artistic activities such as drawing, painting, clay modeling, and collage, under the expert guidance of the visual arts teacher.

The project also involves two professional associates—a social pedagogue and a school counselor—who provide tailored support through workshops, individual sessions, and ongoing student monitoring. Their involvement ensures that methods are adapted to the specific needs of each student.

This project highlights the value of cross-curricular collaboration and the use of creative and therapeutic methods in inclusive education. It empowers students to grow personally and integrate more fully into society.

The project is funded by the Ministry of Science, Education and Youth for the 2024/2025 school year through a call for the financing of preventive programs.

KEYWORDS

inclusive education; bibliotherapy; film therapy; emotional literacy; interdisciplinary cooperation

Školski knjižničar kao vodič kroz svijet medijske pismenosti

The School Librarian as a Guide Through the World of Media Literacy

Marija Bratonja
marija.bratonja@skole.hr
Prva srednja škola Vukovar

SAŽETAK

Primjer dobre prakse pod nazivom "Školski knjižničar kao vodič kroz svijet medijske pismenosti" pokazat će kako školska knjižnica Prve srednje škole Vukovar aktivno doprinosi razvoju medijske pismenosti među učenicima kroz različite radionice i projekte. Uloga školskog knjižničara ovdje nadilazi tradicionalne zadatke te se fokusira na odgojnu i obrazovnu dimenziju rada s učenicima, s ciljem osnaživanja njihove sposobnosti kritičkog mišljenja, digitalne, informacijske i medijske pismenosti.

Tijekom školske godine provedene su brojne tematske radionice u kojima su učenici kroz interaktivne zadatke analizirali medijske sadržaje, učili razlikovati činjenice od

XVI. okrugli stol za školske knjižnice

Školska knjižnica u funkciji odgoja 61

mišljenja te razvijali odgovorno ponašanje u online okruženju. Osim radionica, realizirani su i projekti suradnje s udrugama te nastavnicima drugih predmet čime je potaknuto međupredmetno povezivanje.

Svi ti primjeri pokazat će kako je školska knjižnica postala sigurno mjesto istraživanja, dijaloga i učenja o medijima, a školski knjižničar ključna osoba u razvoju kompetencija važnih za život u suvremenom informacijskom društvu. Ova praksa pokazuje kako knjižničar može imati snažnu odgojno-obrazovnu ulogu, usmjerenu na pripremu učenika za kritičko i odgovorno sudjelovanje u digitalnom svijetu.

KLJUČNE RIJEČI

medijska pismenost; školska knjižnica; kritičko mišljenje; radionice; projekti

SUMMARY

A Best Practice Example titled 'The School Librarian as a Guide Through the World of Media Literacy' will demonstrate how the school library of the First Secondary School in Vukovar actively contributes to the development of media literacy among students through various workshops and projects. The role of the school librarian here goes beyond traditional tasks, focusing on the educational and pedagogical aspects of working with students, with the aim of strengthening their critical thinking, digital, informational, and media literacy skills.

Throughout the school year, numerous thematic workshops were held, in which students, through interactive tasks, analyzed media content, learned to differentiate between facts and opinions, and developed responsible behavior in the online environment. In addition to the workshops, collaborative projects with associations and teachers of other subjects were also implemented, fostering interdisciplinary connections.

All these examples will show how the school library has become a safe space for research, dialogue, and learning about media, with the school librarian as a key figure in developing competencies crucial for life in the modern information society. This practice demonstrates how librarians can play a strong pedagogical and educational role, aimed at preparing students for critical and responsible participation in the digital world.

KEYWORDS

media literacy; school library; critical thinking; workshops; projects

NAKLADNIK
Hrvatsko knjižničarsko društvo

ZA NAKLADNIKA
Jasenska Pleško

UREDILA

Anja Kučan Buterin

LEKTURA I KOREKTURA

Ksenija Sobotinčić Štropin

GRAFIČKO OBLIKOVANJE

Anja Kučan Buterin

NASLOVNICA/VIZUAL

Anita Pešut

Listopad 2025.